

Ekonomisk brottslighet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens årliga skrivelse om den ekonomiska brottsligheten, två med anledning av skrivelsen väckta motioner samt yrkanden ur sex motioner väckta under den allmänna motionstiden 2000. Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna samt avslår samtliga motionsyrkanden.

I ärendet föreligger tre reservationer, samtliga (kd) och två särskilda yttranden, varav ett (m) och ett (kd).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Bakgrund.....	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten.....	6
Sänkta skatter för att bekämpa ekonomisk brottslighet.....	6
Den ekonomiska brottsligheten inom byggbranschen.....	6
Ekonomisk brottslighet och sekretess, m.m.....	7
En effektivare miljöbrottsbekämpning.....	8
Brottsbekämpningen inom EU.....	9
Övrigt.....	11
Reservationer.....	12
1. Ekonomisk brottslighet och sekretess, m.m. (punkt 3), (kd).....	12
2. En effektivare miljöbrottsbekämpning (punkt 4), (kd).....	12
3. Inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet (punkt 6), (kd).....	13
Särskilda yttranden.....	14
1. Sänkta skatter för att bekämpa ekonomisk brottslighet, (m).....	14
2. Det rättsliga samarbetet inom EU, (kd).....	14
Förteckning över behandlade förslag.....	15
Skrivelsen.....	15
Följdmotioner.....	15
Motioner från allmänna motionstiden.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Sänkta skatter för att bekämpa ekonomisk brottslighet

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ju1.

2. Ekonomisk brottslighet inom byggbranschen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ju2.

3. Ekonomisk brottslighet och sekretess, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ju303, 2000/01:Ju304 yrkande 2 och 2000/01:Ju913 yrkande 9.

Reservation 1 (kd)

4. En effektivare miljöbrottsbekämpning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ju913 yrkande 10 och 2000/01:MJ841 yrkande 12.

Reservation 2 (kd)

5. Det rättsliga samarbetet inom EU

Riksdagen avslår motion 2000/01:L909 yrkande 2.

6. Inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet

Riksdagen avslår motion 2000/01:U512 yrkande 15.

Reservation 3 (kd)

7. Lägesrapport i fråga om den ekonomiska brottsligheten

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2000/01:25 till handlingarna.

Stockholm den 14 december 2000

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gun Hellsvik (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlov (kd), Anders G Högmark (m), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Morgan Johansson (s), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Göran Norlander (s), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Christer Nylander (fp).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

I april 1995 beslutade regeringen om en samlad strategi mot den ekonomiska brottsligheten. Strategin redovisades för riksdagen i skrivelse 1994/95:217. Riksdagen hade ingenting att erinra mot den framlagda strategin (bet. 1994/95:JuU25, rskr. 412).

I strategin slås fast att det övergripande målet är att påtagligt minska den ekonomiska brottsligheten genom åtgärder som innebär en kraftig förstärkning av samhällets samlade insatser mot sådan kriminalitet. Åtgärder skall vidtas som innebär en effektivisering när det gäller att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra ekonomisk brottslighet. En ökad tonvikt skall läggas vid det förebyggande arbetet. I detta ligger bl.a. att kontrollen skall effektiviseras och att myndigheterna skall utveckla ett problemorienterat arbetssätt.

Kampen mot den ekonomiska brottsligheten skall vara en prioriterad verksamhet för myndigheterna. Särskild vikt skall läggas vid att samordna myndigheternas prioriteringar och att utveckla deras samarbete. Vidare skall myndigheternas kompetens i fråga om ekonomisk brottslighet höjas.

En annan huvudpunkt i strategin är att näringslivet måste ta ett ökat ansvar i kampen mot den ekonomiska brottsligheten, bl.a. genom att utveckla affäretik och kontroll.

För att genomföra dessa mål redovisades i strategin ett brett åtgärdsprogram. Detta omfattar bl.a. förstärkt skattekontroll och förenklad skattelagstiftning, förbättrad myndighetsstruktur, gemensamma kontrollaktioner från myndigheterna, affäretik och internkontroll inom näringslivet, snabbare utredning och process, förbättrad lagstiftning om bolagsstyrelser m.m., sanering av utsatta branscher, effektivare lagstiftning om penningtvätt, effektivare sanktionsregler, aktivt internationellt arbete bl.a. inom EU, ökad forskning, information till allmänheten samt effektivare styrning och uppföljning av myndigheternas verksamhet.

I syfte att underlätta arbetet inrättades i december 1994 en arbetsgrupp inom Regeringskansliet. Arbetsgruppen, som kallas regeringens ekobrottsberedning, består av tjänstemän från Justitiedepartementet, Finansdepartementet och Näringsdepartementet. En chefstjänsteman vid Justitiedepartementet är ordförande.

Regeringen redovisar sedan år 1996 varje år läget beträffande den ekonomiska brottsligheten i en skrivelse till riksdagen (skr. 1996/97:49, 1997/98:38, 1998/99:25 och 1999/2000:22).

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I den nu aktuella skrivelsen redovisas översiktligt de åtgärder som vidtagits sedan föregående lägesrapport i oktober 1999 inom ramen för regeringens strategi för samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten.

Till de åtgärder som behandlas hör utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet, utvecklingen av det internationella arbetet, uppbyggnaden av den nya myndighetsstrukturen samt forskning om ekonomisk brottslighet.

Vidare redovisas lagstiftningsarbete och andra åtgärder rörande bl.a. förverkande, handel med skalbolag, insiderhandel, penningtvätt, konkurstillsyn, varusmuggling, ekonomisk brottslighet inom restaurangbranschen och brott mot miljön, t.ex. föroreningar från fartyg.

Utskottets överväganden

Åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens skrivelse läggs till handlingarna och att de i ärendet behandlade motionerna avslås. Jämför reservationerna 1–3 (alla kd).

Sänkta skatter för att bekämpa ekonomisk brottslighet

I motion Ju1 (m) föreslås att sänkta skatter skall användas som ett medel att bekämpa ekonomisk brottslighet.

Finansutskottet behandlade nyligen frågan om skattepolitikens allmänna inriktning. Därvid behandlades även en motion med likartade synpunkter som de nu aktuella (bet. 2000/01:FiU1 s. 155 f). Finansutskottet ställde sig bakom den av regeringen förordade inriktningen av skattepolitiken och avstyrkte den då aktuella motionen. Riksdagen fattade beslut i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2000/01:36).

Utskottet finner inte skäl att frånga den bedömning som finansutskottet nyss gjort. Motion Ju1 avstyrks.

Den ekonomiska brottsligheten inom byggbranschen

I motion Ju2 (s) begärs en åtgärdsplan mot den ekonomiska brottsligheten inom byggbranschen.

Regeringen tillkallade i november 1995 en särskild utredare för att utreda vissa frågor om effektivisering av kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Utredaren skulle därvid bl.a. överväga vilka åtgärder som krävdes för att sanera branscher som är särskilt utsatta för ekonomisk brottslighet (dir. 1995:142).

Utredningen, som antog namnet Branschsaneringsutredningen, överlämnade sitt huvudbetänkande Branschsanering – och andra metoder mot ekobrott (SOU 1997:111) till regeringen i september 1997. I betänkandet finns en beskrivning av de problem som finns inom byggbranschen i fråga om ekonomisk brottslighet. Vidare lämnas vissa förslag till hur branschen skulle kunna saneras från ekonomisk brottslighet.

Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. I vissa delar har dock beredningen avslutats, t.ex. i fråga om bestämmelserna om offentlig upphandling.

Det kan också nämnas att det på myndighetsnivå pågår visst arbete på området. Riksskatteverket bedriver i samarbete med Ekobrottsmyndigheten ett projekt för att bekämpa svart arbetskraft inom byggbranschen. En första avstämning av projektet skall göras hösten 2001. Inom ramen för projektet har det bildats en särskild lagstiftningsgrupp som skall överväga vilka lag-

ändringar som skulle behövas för att på ett effektivt sätt kunna bekämpa denna brottslighet.

Utskottet delar i och för sig motionärernas uppfattning att den ekonomiska brottsligheten inom byggbranschen utgör ett problem och att det är av stor vikt att denna brottslighet bekämpas. Arbete pågår emellertid på området såväl inom Regeringskansliet som på myndighetsnivå. Enligt utskottet finns det mot den bakgrunden inte skäl för riksdagen att nu göra något särskilt uttalande i frågan. Motion Ju2 avstyrks.

Ekonomisk brottslighet och sekretess, m.m.

I motion Ju303 (s) begärs, i syfte att effektivisera ekobrottsbekämpningen, att de brottsutredande myndigheterna skall ges ökade möjligheter att utbyta information utan hinder av gällande sekretess. I samma syfte begärs i motionerna Ju304 (s) och Ju913 (kd) att Ekobrottsmyndigheten skall ges tillgång till de polisiära spaningsregistren i sin verksamhet respektive att Ekobrottsmyndigheten skall få upprätta ett eget spanings- och underrättelseregister.

Regeringen tillkallade i april 1997 en särskild utredare med uppdrag att utreda frågor om sekretess vid bekämpning av ekonomisk brottslighet, m.m. (dir. 1997:61). Ett mål för utredningen skulle vara att föreslå åtgärder i syfte att effektivisera bekämpningen av ekonomisk brottslighet genom att göra det möjligt för berörda myndigheter och andra organ att i ökad utsträckning lämna information om sådant som har betydelse för att förebygga, upptäcka eller utreda ekonomisk brottslighet, t.ex. vid gemensamma kontrollaktioner.

Utredningen, som antog namnet Ekosekretessutredningen, överlämnade sitt betänkande Ekonomisk brottslighet och sekretess (SOU 1999:53) till regeringen i maj 1999. I betänkandet redogörs för gällande bestämmelser på området samt i vilken mån de bör ändras. Vissa utvidgningar i myndigheternas möjligheter att utbyta information med varandra föreslås, t.ex. anser utredningen att myndigheter, utan hinder av sekretess, i vissa fall skall kunna lämna uppgifter om planerad brottslighet till polis, tull eller polisman vid Ekobrottsmyndigheten. Det föreslås också att polisen och tullen skall ges ökade möjligheter till informationsutbyte med varandra.

Ekosekretessutredningens förslag bereds för närvarande inom Justitiedepartementet. En proposition förväntas kunna överlämnas till riksdagen under våren 2001.

Ekobrottsmyndigheten har i yttrande över Ekosekretessutredningens betänkande pekat på att myndigheten inte har tillgång till samma verktyg som polisen och skattebrottsenheterna har för att bedriva kriminalunderrättelseverksamhet. Frånvaron härav har enligt Ekobrottsmyndigheten medfört effektivitetsförluster i det operativa arbetet och hindrat myndighetens utvecklingsarbete när det gäller det brottsförebyggande arbetet. Myndigheten anser därför att den bör ges samma befogenheter som dem polisen har på området, t.ex. genom att polisdatalagen (1998:622) utvidgas till att även omfatta Ekobrottsmyndigheten. En begäran härom har framställts till regeringen i en promemoria av den 2 oktober 2000 (dnr Ju2000/4982).

Ekobrottsmyndighetens begäran bereds för närvarande inom Justitiedepartementet.

Utskottet konstaterar att såväl frågan om utvidgade möjligheter till informationsutbyte mellan de brottsutredande myndigheterna som frågan om vilka register Ekobrottsmyndigheten bör ha tillgång till bereds inom Justitiedepartementet. Det pågående arbetet bör inte föregripas. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju303, Ju304 och Ju913 i nu behandlade delar.

En effektivare miljöbrottsbekämpning

I motion Ju913 (kd) begärs att allvarliga miljöbrott och s.k. citesbrott, dvs. brott som rör handel med växter och djur, skall handläggas vid Ekobrottsmyndigheten. I motion MJ841 (fp) begärs att en särskild miljöåklagare skall inrättas med uppgift att bl.a. ta emot och utreda enskilda personers klagomål över förhållanden på miljöområdet samt, när det behövs, framföra förslag till ändrade föreskrifter på området.

I regeringens strategi för samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten slås fast att begreppet ekonomisk brottslighet också kan innefatta miljöbrott (skr. 1994/95:217 s. 6).

I 1998 års lägesrapport om den ekonomiska brottsligheten presenterade regeringen en strategi för bekämpning av miljöbrott. Denna innebar en precisering och vidareutveckling av ekobrottsstrategin inom miljöbrottsområdet. Bland annat framfördes det att miljöbrottsbekämpningen skall vara en prioriterad verksamhet för polis och åklagare samt att begångna brott skall utredas och lagföras betydligt snabbare och i långt större utsträckning än tidigare. Det konstaterades också att ett mycket viktigt inslag i effektiviseringen av miljöbrottsbekämpningen är att målmedvetet utveckla kompetens och rutiner när det gäller anmälan av misstänkt miljöbrottslighet (skr. 1998/99:25 s. 7 f).

På uppdrag av regeringen inrättade Riksåklagaren (RÅ) i samverkan med Rikspolisstyrelsen (RPS) den 1 januari 2000 en ny organisation för bekämpning av brotten mot miljön. En enhet hos RÅ har givits ett nationellt ansvar för miljöbrottsbekämpningen. Enheten, som är samlokaliserad med Rikskriminalpolisens miljöbrottsrotel, har bl.a. i uppgift att svara för nationell samordning av miljöbrottsbekämpningen, planering, uppföljning och analys av åklagarväsendets insatser, rättslig uppföljning och utveckling av miljöbrottsområdet, metodutveckling och informationsinsatser samt frågor om kompetensutveckling. Det operativa ansvaret för miljöbrottsbekämpningen åvilar däremot samtliga myndigheter inom åklagarväsendet. Normalt sett skall miljöbrottsärenden handläggas av åklagare och poliser med specialistkompetens. Vid handläggningen av komplicerade miljöbrott kan biträde ges av den särskilda enheten hos RÅ.

Av budgetpropositionen för år 2001 framgår att Ekobrottsmyndighetens ansvar för miljöbrottsbekämpningen är begränsat till de situationer där det finns sådana samband mellan utredningar om ekonomisk brottslighet och miljöbrottslighet att det är lämpligast att handläggningen sker där (prop. 2000/01:1 utg.omr. 4, avsnitt 4.6.2).

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden liknande de nu aktuella. Senast skedde det i samband med budgetpropositionen för år 2000 (bet. 1999/2000:JuU1 s. 45 f). Utskottet kunde då inte finna annat än att organisationen av miljöbrottsbekämpningen och avgränsningen av fall där Ekobrottsmyndigheten skulle ha ett operativt ansvar föreföll ha fått en lämplig utformning och avstyrkte de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottet vidhåller sina tidigare uttalanden. Motionerna Ju913 och MJ841 avstyrks i nu behandlade delar.

Brottsbekämpningen inom EU

I motion L909 (kd) begärs att samarbetet mellan poliser och åklagare inom EU förstärks i syfte att motverka den gränsöverskridande handeln med stulna fordon.

Regeringen anför i skrivelsen att det för att effektivt kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet krävs att myndigheterna i berörda länder kan samarbeta med varandra. Enligt regeringen har medlemskapet inom EU givit nya möjligheter till ett sådant samarbete.

Under de senaste åren har en rad åtgärder genomförts i syfte att förbättra samarbetet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter.

Den 29 juni 1998 antog Europeiska rådet en gemensam åtgärd om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk bestående av myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för det rättsliga samarbetet i brottmål. Åtgärden syftade till att ett kontaktnät skulle upprättas för att underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna.

För samarbetet mellan unionens polisorganisationer har en europeisk polisbyrå, Europol, inrättats. Europol har sedan dess verksamhet inleddes den 1 juli 1999 tillsammans med olika medlemsländer deltagit i ett flertal framgångsrika operationer som bl.a. rört stulna bilar. Medlemsstaternas polismyndigheter samverkar också inom ramen för Schengensamarbetet. Detta samarbete är av stor betydelse när det gäller att bekämpa in- och utförseln av stöldgods över gränserna. Sverige kommer att inträda fullt ut i det operativa Schengensamarbetet den 25 mars 2001.

Vad gäller samarbetet mellan åklagare beslöts det vid det extra toppmötet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 att en enhet, kallad Eurojust, skall inrättas bestående av nationella åklagare, förundersökningsdomare eller polismän med motsvarande behörighet, vilka har avdelats från varje medlemsstat i enlighet med dess rättssystem. Eurojust skall bl.a. ha till uppgift att samordna internationella brottsutredningar. Vid ministerrådsmötet för rättsliga och inrikes frågor (RIF-rådet) den 28 september 2000 nåddes politisk överenskommelse om att ett provisoriskt Eurojust skall inrättas i avvaktan på att en överenskommelse kan nås om inrättandet av en permanent enhet. Enligt slutsatserna från Tammerfors skall beslut om den permanenta enheten tas före utgången av år 2001.

Utskottet har tidigare uttalat sig över motionsyrkanden rörande samarbetet mellan poliser och åklagare inom EU, senast under våren 2000 (bet.

1999/2000:JuU19 s. 6 f). Utskottet framhöll därvid att det inom EU pågår ett omfattande arbete för att förbättra det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna och avstyrkte de då aktuella motionerna.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att samarbetet mellan de brottsutredande myndigheterna inom EU är av stor betydelse när det gäller att motverka den gränsöverskridande brottsligheten. Som framgår ovan har under senare år ett flertal åtgärder vidtagits för att utveckla detta samarbete. Utskottet anser inte att något särskilt uttalande krävs i frågan och föreslår att riksdagen avslår motion L909 i denna del.

I motion U512 (kd) begärs att en åklagarmyndighet inrättas inom EU för att bekämpa brott mot gemenskapens ekonomiska intressen, t.ex. bidragsfusk.

Av artikel 280 i EG-fördraget följer att medlemsstaterna skall bekämpa all olaglig verksamhet som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen, bl.a. har medlemsstaterna att vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier riktade mot gemenskapens ekonomiska intressen som de vidtar mot bedrägerier riktade mot sina egna ekonomiska intressen. Enligt samma artikel skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder i detta avseende.

Europeiska kommissionen och Europaparlamentet har i sina bidrag till årets regeringskonferens om institutionella frågor framfört att EG-fördraget bör ändras så att en oberoende europeisk åklagarmyndighet kan inrättas. Denna myndighet skall inom ramen för särskilda regler kunna väcka talan vid medlemsstaternas domstolar i frågor rörande skyddet av gemenskapens ekonomiska intressen. Bland annat skall myndigheten kunna åtala bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens budget. Förslaget bygger på ett tidigare presenterat förslag till straffrättsliga bestämmelser för att skydda unionens ekonomiska intressen, Corpus juris, som utarbetats av en av kommissionen tillsatt expertgrupp.

Om Corpus juris-förslaget genomförs skulle medlemsstaterna vara tvungna att i vissa avseenden harmonisera sin lagstiftning, t.ex. i fråga om tillämpliga straffbestämmelser, hur den europeiska åklagarmyndigheten skall kunna kopplas in och vilka utredningsbefogenheter den skall ha. Regler måste också införas om domstols kontroll av myndighetens ämbetsutövning. För svensk del skulle en rad frågor aktualiseras, t.ex. frågan om straffansvar för juridiska personer. Även bevisföringsreglerna skulle i vissa avseenden behöva ändras då svensk processrätt bygger på principen om fri bevisprövning och sålunda i stor utsträckning saknar bestämmelser om otillåten bevisning. Det skulle också kunna bli aktuellt med vissa grundlagsändringar. Bland annat medger inte tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen förbud mot offentliggörande av uppgifter om bevisning på det sätt som förutsätts i Corpus juris. Därtill kommer att endast svensk myndighet normalt sett får utöva myndighet i Sverige. För att överföra myndighetsutövning till en gemenskapsmyndighet av detta slag krävs att riksdagen beslutar därom på det sätt som anges i 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen, dvs. med tre fjärdedels majoritet eller i den ordning som stadgas för ändring av grundlag.

Enligt vad utskottet har inhämtat kom förslaget om en oberoende europeisk åklagarmyndighet inte upp till behandling vid årets regeringskonferens om institutionella frågor eftersom stöd för förslaget saknades bland flertalet av medlemsstaterna. Detta var också den inställning som Sveriges regering intog i förhållande till förslaget.

Utskottet konstaterar att inrättandet av en överstatlig europeisk åklagarmyndighet skulle kunna få stora konsekvenser för svensk lagstiftning. Utskottet är mot den bakgrunden inte berett att nu ställa sig bakom ett sådant förslag. Ansvar för att bekämpa brott som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen bör även fortsättningsvis åvila de enskilda medlemsstaterna. Samarbete kan härvid bedrivas genom de samverkansorgan som finns inom unionen, t.ex. det nyligen beslutade Eurojust. Motion U512 avstyrks i nu behandlad del.

Övrigt

I övrigt har utskottet ingenting att anföra med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ekonomisk brottslighet och sekretess, m.m. (punkt 3)

av Ingemar Vänerlov (kd) och Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager med anledning av motionerna 2000/01:Ju303, 2000/01:Ju304 yrkande 2 och 2000/01:Ju913 yrkande 9 som sin mening för regeringen vad som anförts i denna reservation.

Ställningstagande

Det är enligt vår mening viktigt att de brottsutredande myndigheterna har tillgång till tillräcklig information i sin verksamhet för att på ett effektivt sätt kunna bekämpa ekonomiska brott.

Eftersom polisdatalagen i dag inte gäller för Ekobrottsmyndighetens verksamhet har denna myndighet inte rätt att skapa sitt eget kriminalunderrättelseregister. Enligt vår mening skulle Ekobrottsmyndighetens möjligheter att effektivt utreda brott väsentligt förbättras om den hade tillgång till ett sådant register. Myndigheten bör därför ges möjlighet att skapa ett register liknande det som polisen för.

Det ankommer på regeringen att beakta vad vi nu anført med anledning av motionerna Ju303, Ju304 och Ju913 inom ramen för pågående beredning och snarast återkomma till riksdagen med ett förslag till lagändring.

2. En effektivare miljöbrottsbekämpning (punkt 4)

av Ingemar Vänerlov (kd) och Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager med anledning av motion 2000/01:Ju913 yrkande 10 och med avslag på motion 2000/01:MJ841 yrkande 12 som sin mening för regeringen vad som anförts i denna reservation.

Ställningstagande

Vi anser att allvarliga miljöbrott skall ses som en del av den ekonomiska brottsligheten. Miljöbrottens karaktär är densamma som traditionell

ekobrottslighet på det sättet att brottet begås i näringsverksamhet och utgör ett utpräglat vinningsbrott. Bekämpandet av miljöbrott kräver hög kompetens och en avancerad organisationsstruktur. Det är därför naturligt att Ekobrottsmyndigheten skall handlägga de ärenden som rör allvarliga miljöbrott. Detta gäller i hög grad även s.k. citesbrott. För att de nu anförda typerna av brott bör handläggas på ett och samma ställe talar också det förhållandet att internationellt samarbete på hög nivå ofta är en förutsättning för att man skall kunna utreda och bekämpa dem. Den nuvarande ordningen, där frågan om miljöbrott skall handläggas vid Ekobrottsmyndigheten avgörs från fall till fall, är således inte tillfredsställande.

Det ankommer på regeringen att vidta åtgärder med anledning av det nu anförda. Detta innebär att vi stöder motion Ju913.

Motion MJ841 bör avslås på de skäl majoriteten anför.

3. Inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet (punkt 6)

av Ingemar Vänerlöv (kd) och Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager med anledning av motion 2000/01:U512 yrkande 15 som sin mening för regeringen vad som anförts i denna reservation.

Ställningstagande

De medel som EU förfogar över är offentliga medel. Enligt vår mening är det oacceptabelt att bedrägerier och misskötsel av dessa medel kan förekomma i så stor utsträckning som i dag. En europeisk åklagarmyndighet vars behörighet är begränsad till att utreda brott mot gemenskapens ekonomiska intressen bör därför inrättas.

Det ankommer på regeringen att verka för att det inom EU inrättas en europeisk åklagarmyndighet med denna uppgift.

Särskilda yttranden

1. Sänkta skatter för att bekämpa ekonomisk brottslighet

Gun Hellsvik (m), Anders G Högmark (m), Maud Ekendahl (m) och Jeppe Johnsson (m) anför:

Vi anser i och för sig att det vore ett mycket effektivt sätt att förebygga och minska den ekonomiska brottsligheten att genomföra skattesänkningar på vissa områden. Höga skatter kan i vissa fall få till följd att personer begår brott, t.ex. främjar ett högt skattetryck uppkomsten och utvecklingen av en ökande svart arbets- och tjänstesektor. Vi förordar bl.a. därför en sänkning av skattetrycket, men driver denna fråga i annan ordning. Vi avstår därför från att reservera oss till förmån för Ju1.

2. Det rättsliga samarbetet inom EU

Ingemar Vänerlov (kd) och Ragnwi Marcelind (kd) anför:

Vi har under lång tid förespråkat att samarbetet mellan åklagare och poliser i de olika medlemsstaterna måste utvecklas. Ett väl utvecklat samarbete mellan olika länders brottsutredande myndigheter är en förutsättning för att på ett effektivt sätt kunna bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten, t.ex. handeln med stulna bilar. Det arbete som pågår inom EU på detta område, såsom inrättandet av ett Eurojust, är sålunda mycket positivt. Vi kommer att noga följa detta arbete. Skulle nu aktuella samverkansformer visa sig vara otillräckliga avser vi att återkomma till riksdagen i frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringen (Justitiedepartementet) har i skrivelse 2000/01:25 lämnat sin årliga rapport till riksdagen om läget i fråga om den ekonomiska brottsligheten.

Följdmotioner

2000/01:Ju1 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sänkta skatter som ett effektivt medel mot ekonomisk brottslighet.

2000/01:Ju2 av Ronny Olander m.fl. (s) vari yrkas

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en särskild åtgärdsplan för att motverka arbetsmiljöbrott, miljöbrott samt ekonomisk brottslighet i byggbranschen.

Motioner från allmänna motionstiden

2000/01:Ju303 av Krister Örnfjäder och Lilian Virgin (s) vari yrkas

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge myndigheter möjlighet till utbyte av information för att motarbeta den ekonomiska brottsligheten.

2000/01:Ju304 av Bengt Silfverstrand och Claes-Göran Brandin (s) vari yrkas

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Ekobrottsmyndighetens likställighet med polismyndighet i vissa avseenden.

2000/01:Ju913 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

9. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av lagstiftningen så att Ekobrottsmyndigheten tillåts skapa ett eget spaningsregister.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Ekobrottsmyndigheten skall utreda citesbrott och allvarliga miljöbrott.

2000/01:L909 av Per Landgren (kd) vari yrkas

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förstärkt samarbete mellan polis och åklagare i olika länder inom EU-området.

2000/01:U512 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom EU verka för en europeisk åklagarmyndighet för bekämpning av svinn i EU:s medel.

2000/01:MJ841 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari yrkas

12. Riksdagen begär hos regeringen förslag till införande av miljöåklagare.